

การสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยร่วมสมัยรางวัลสุพรรณหงส์ พ.ศ. 2550-2559
REFLECTION ON THAI SOCIETY PRESENTED IN CONTEMPORARY THAI FILMS OF
SUPHANNAHONG NATIONAL FILM AWARDS OF THE YEAR 2007-2016

นริศร เต็มชัยชนโชติ

หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยร่วมสมัยรางวัลสุพรรณหงส์ พ.ศ. 2550-2559” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า ภาพยนตร์ไทยร่วมสมัยรางวัลสุพรรณหงส์ ปี 2550-2559 มีการสะท้อนสังคมไทยในด้านต่างๆ อย่างไรบ้าง โดยศึกษาวิเคราะห์ผ่านกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยคัดเลือกภาพยนตร์ไทยร่วมสมัยรางวัลสุพรรณหงส์ ปี 2550-2559 มาศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 9 เรื่อง

ผลจากการศึกษาพบว่า ภาพยนตร์ทั้ง 9 เรื่อง มีการสะท้อนสังคมไทยใน 3 ประเด็นหลัก คือ (1) ประเด็นด้านสังคม ได้แก่ ประเด็นปัญหาครอบครัว ประเด็นปัญหาทางศีลธรรม ประเด็น ปัญหาค่านิยมของคนชนบท ประเด็นปัญหาความเบี่ยงเบนทางเพศ ประเด็นปัญหาการแบ่งชนชั้น ประเด็นปัญหาแรงงานไทยและการแข่งขันการทำงานของคนไทย ประเด็นปัญหาสุขภาพอนามัยและโรคภัยไข้เจ็บ รวมถึงการสะท้อนภาพอิทธิพลของศาสนาพุทธที่มีต่อสังคมไทย (2) ประเด็นทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การสะท้อนภาพชีวิตคนไทยที่ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และลัทธิบริโภคนิยม (3) ประเด็นทางการเมือง ได้แก่ การสะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์ทางการเมืองไทยทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในอดีต และการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทยในยุคร่วมสมัย

สำหรับการศึกษาถึงกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์นั้น ผลการศึกษาบ่งชี้ว่าภาพยนตร์ไทยร่วมสมัยรางวัลสุพรรณหงส์ ปี 2550-2559 มีการดำเนินเรื่องแบ่งเป็น 2 แบบคือ การเล่าเรื่องตามลำดับเวลา และแบบไม่ลำดับเวลา การจบเรื่องส่วนใหญ่ ตัวละครมักจะประสบความสำเร็จ และมักจบเรื่องโดยไม่มีข้อยุติที่ชัดเจน ส่วนแนวคิดหลักที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อสารไปยังผู้ชม ส่วนใหญ่เสนอแก่นเรื่องเกี่ยวกับมิติความรัก และความสัมพันธ์ของมนุษย์ในด้านที่เกี่ยวกับสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมือง ส่วนด้านลักษณะของตัวละครนั้น ภาพยนตร์ที่นำมาศึกษามีการนำเสนอตัวละครใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะตัวละครที่มีรูปแบบตายตัว และตัวละครที่มองเห็นได้รอบด้านทางด้านฉากของภาพยนตร์นั้น ส่วนใหญ่เป็นฉากธรรมชาติและฉากประดิษฐ์ที่มีความสอดคล้องกับยุคสมัยของเรื่องราวในภาพยนตร์ สำหรับมุมมองในการเล่าเรื่อง พบว่า ภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 มักมีมุมมองในการเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน และมักเล่าเรื่องจากจุดยืนบุคคลที่หนึ่งมากที่สุด

คำสำคัญ: สังคมไทย, การเล่าเรื่อง, ภาพยนตร์รางวัลสุพรรณหงส์

ABSTRACT

The study on the topic of “Reflection on Thai Society Presented in Contemporary Thai Films of Suphannahong National Film Awards of the Year 2007-2016” aimed to study how the contemporary Thai films of Suphannahong National Film Awards of the year 2007-2016 reflected Thai society by analyzing the narrative strategies of the films. This study is a qualitative research by choosing nine contemporary Thai films of Suphannahong National Film Awards of the year 2007-2016.

The study results, it was found that nine contemporary Thai films reflected Thai society in three main issues as follows; (1) social issues, such as family, morality, values of the rural people, sexual deviance, social stratification, Thai labor and competition at work of Thai people, health, sanitation and disease, as well as the reflection on the influence of Buddhism on Thai society; (2) economic issues, such as the reflection of the lives of Thai people affected by a capitalist economy and consumerism; (3) political issues, such as the reflection of Thai political history in terms of political change in the past and the movement of change in Thai politics in the contemporary era.

For the study on narrative strategies of the films, the study results indicated that the contemporary Thai films of Suphannahong National Film Awards of the year 2007-2016 had a continuity of story which can be divided into two types, which were chronology and non-narrative chronology. For most of the endings, the characters often suffered sadness and the story usually ended without a clear resolution. In addition, the themes that the films aimed to communicate to the audience mostly represented the theme of dimensions of love and human relationships regarding social, economic and political aspects. Moreover, for the character traits, the studied films presented the characters in two types, which were typed characters and well-rounded characters. Furthermore, most of the scenes in the films were in natural environments and scenes in artificial setting were designed according to the period of the story in the film. For the point of view in storytelling, it was found that the films that won the Best Film Award of Suphannahong National Film Awards of the year 2007-2016 usually had an omniscient point of view and mostly told the story from the first person point of view.

Keywords: Thai society, narrative, films of Suphannahong National Film Awards

1. บทนำ

ภาพยนตร์เปรียบเสมือนตัวสารอันเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสื่อสาร ฉะนั้นบุคคลต้องทำความเข้าใจกับตัวสารเป็นสำคัญ ซึ่งความเข้าใจนั้นจะครอบคลุมไปถึงลักษณะ โครงสร้างภายในของตัวสาร วิธีการทำความเข้าใจ เช่นนี้ทำให้เกิดความหมายและความสำคัญระหว่างตัวสารกับวัฒนธรรมในลักษณะที่เป็นองค์รวม ดังเช่น อนุสรณ์ ศรีแก้ว (2534) ได้อธิบายไว้ว่า ถึงแม้เราจะเน้นการวิเคราะห์ตัวสารในภาพยนตร์เฉกเช่นเดียวกับกระบวนการสื่อสารมวลชน แต่ตัวสารนี้ย่อมสามารถนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับสังคม โดยนำเนื้อหา และ ตัวบทของภาพยนตร์ มาวิเคราะห์อย่างละเอียด เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ค่านิยม วิถีชีวิต หรือปรากฏการณ์ทางสังคมต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

ปรากฏการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจและมีความสำคัญประการหนึ่งที่นักวิชาการทางสังคมวิทยาและองค์การภาครัฐให้ความสนใจ คือ ปัญหาสังคม ซึ่งสังคมไทยก็เป็นเช่นเดียวกับสังคมอื่นๆ ทั่วโลกที่มีปัญหา เพราะทุกสังคมมีการเปลี่ยนแปลง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานทำให้เกิดปัญหาสังคมได้ ปัญหาสังคมอาจมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมในระดับและขอบเขตที่แตกต่างกัน เช่น ระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับโลก เป็นต้น โดยปัญหาสังคมนั้น มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้หลากหลายประการด้วยเช่นกัน สามารถอธิบายได้ดังนี้

Horton and Leslie (1976) ได้อธิบายว่า ปรากฏการณ์ทางสังคมอาจกล่าวได้อีกนัยว่า คือ ปัญหาสังคม อันหมายถึง ภาวะอย่างหนึ่งที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนมากพอสมควร เป็นภาวะที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม และมีความรู้สึกว่าการมีการแก้ไขด้วยการกระทำร่วมกันบางอย่าง นอกจากนี้ Horton and Leslie (1976) ยังได้แบ่งองค์ประกอบ ของปัญหาสังคมออกเป็น 4 ประการ คือ 1) สถานการณ์นั้นจะต้องกระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนมาก 2) สถานการณ์นั้นไม่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของคนหมู่มาก 3) บุคคลจำนวนหนึ่งมีความเห็นร่วมกันว่าควรมีการแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลง 4) จะต้องมีการกระทำร่วมกันจากหลายฝ่ายเพื่อแก้ไขสถานการณ์

ซึ่งปรากฏการณ์ทางสังคมดังกล่าว ทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์เล็งเห็นความสำคัญในการนำภาพยนตร์มาเป็นตัวสารเพื่อสื่อความหมายไปยังผู้รับสาร ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การแบ่งประเภทของภาพยนตร์ สามารถจำแนกตามตระกูลของภาพยนตร์ (Film genre) โดยพิจารณาจากลักษณะและเนื้อหาของภาพยนตร์เป็นหลัก ดังเช่น กฤษดา เกิดดี (2541) ได้ อธิบาย ตระกูลของภาพยนตร์ ไว้ว่า เป็นการจำแนกประเภทภาพยนตร์โดยยึดถือส่วนประกอบของเนื้อหาเป็นหลัก อันประกอบด้วย ลักษณะตัวละคร ความขัดแย้ง ฉากเหตุการณ์ แบบแผนของโครงเรื่องและแก่นเรื่อง ซึ่งภาพยนตร์ที่อยู่ในตระกูลเดียวกันย่อมมีลักษณะร่วมกันในส่วนประกอบต่างๆ ดังที่กล่าวมา

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความสนใจเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่มีหน้าที่สะท้อนสังคมในด้านต่างๆ โดยหยิบยกสังคมที่ถูกกล่าวถึงในช่วงระยะเวลานั้นๆ มาถ่ายทอดเป็นเรื่องราวในภาพยนตร์ โดยในงานวิจัยของ ดิสนีย์ อธิธิรัฐ วงศ์ (2553) ได้อธิบายไว้ว่า ภาพยนตร์สะท้อนสังคมมีลักษณะอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง เป็นการแสดงให้เห็นปัญหาในสังคมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแก้ปัญหาและเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือแม้กระทั่งสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น รวมถึงช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้ชม และมักสร้างจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคม เช่นเดียวกับ อนุสรณ์ ศรีแก้ว (2534) ที่ได้อธิบายไว้ว่า ภาพยนตร์แนวสะท้อนปัญหาสังคม คือ ความบันเทิงแบบ “มีเนื้อหาสาระ” และอิงพื้นฐานอยู่กับการสะท้อนความเป็นจริง โดยหวังว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทิศทางที่ดีขึ้น จากการตีแผ่ให้เห็นปัญหาและความเลวร้ายในสังคมนั้นเอง อีกทั้งยังเป็นการช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้ชม

ดังนั้น ภาพยนตร์สะท้อนสังคมจึงมี “หน้าที่” สะท้อนความเป็นไปที่เกิดขึ้นในสังคม โดยภาพยนตร์ไทยยังคงทำหน้าที่นี้ได้มาตั้งแต่เมื่อครั้งอดีต หากแต่ในปัจจุบันวิธีการสื่อสารในการสะท้อนภาพอาจจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดและดูรุนแรงมากขึ้น ตามความเปลี่ยนแปลงไปของสังคมไทยและไม่ว่าจะอย่างไรภาพยนตร์ไทยก็ทำหน้าที่สะท้อนภาพปัญหา หรือเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวออกมาอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะปรากฏอยู่ในรูปแบบของภาพยนตร์แนวใดก็ตาม และก็จะถือได้ว่าเป็นหนึ่งในสื่อที่ใช้สะท้อนบริบทที่เกิดขึ้นจริงของสังคมไทยในยุคนี้ๆ ได้เป็นอย่างดี อันเป็นหัวใจหลักของภาพยนตร์ประเภทนี้นั่นเอง

แต่กระนั้น ภาพยนตร์ไม่สามารถชี้นำ หรือสะท้อนความคิดของผู้ชมได้ทั้งหมด เนื่องจากแต่ละบุคคลย่อมมีความรู้สึกนึกคิดที่ไม่เหมือนกัน ภาพยนตร์ถือมีส่วนช่วยให้คนได้คิดมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพื้นฐานภายในจิตใจและวิจารณญาณของบุคคลนั้นๆ สิ่งทีภาพยนตร์ถ่ายทอดอาจกลายเป็นวิถี ที่นำไปสู่การตัดสินใจหรือสร้างจิตสำนึกให้

บุคคลได้เก็บนำไปคิดและวิเคราะห์ จากช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีภาพยนตร์ไทยออกฉายคู่สายตาผู้ชมจำนวนมาก ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ล้วนสอดแทรกเนื้อหาที่สะท้อนสังคมไทยแตกต่างกันออกไป ซึ่งหากนำภาพยนตร์เหล่านั้นมาทำการวิเคราะห์ ก็จะสามารถทำให้ทราบและเข้าใจในปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นตามที่คุณผู้สร้างต้องการสื่อความหมาย อันจะมีคุณค่าต่อการศึกษาประเด็นของการสะท้อนสังคมผ่านภาพยนตร์ไทย

ในการศึกษาการสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเลือกภาพยนตร์ที่มีความร่วมสมัยรางวัลสุพรรณหงส์ ปี 2550-2559 จำนวน 9 เรื่อง คือ รักแห่งสยาม (2550) Wonderful Town (2551) October Sonata รักที่รอคอย (2552) ชั่วฟ้าดินสลาย (2553) ลัดดาแลนด์ (2554) Home ความรัก ความสุข ความทรงจำ (2555) ตั้งวง (2556) ฟรีแลนซ์ ห้ามป่วย ห้ามพัก ห้ามรักหมอ (2558) และดาวคะนอง (2559) ซึ่งเหตุผลหลักในการเลือกภาพยนตร์รางวัลสุพรรณหงส์ เนื่องจากรางวัลภาพยนตร์แห่งชาติสุพรรณหงส์ หรือ รางวัลภาพยนตร์แห่งชาติ เป็นรางวัลที่มอบให้แก่บุคคลในวงการภาพยนตร์ไทยที่มีผลงานดีเด่นที่สุดในสาขาต่างๆ ในแต่ละปี อีกทั้ง เป็นภาพยนตร์ที่ได้ออกฉายในโรงภาพยนตร์ เป็นที่รู้จักของผู้ชมเป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยร่วมสมัยรางวัลสุพรรณหงส์ ปี 2550-2559

3. การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การวิเคราะห์แนวทางหรือกลวิธีการเล่าเรื่องตามองค์ประกอบการเล่าเรื่อง 5 ประการ คือ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก และมุมมองการเล่าเรื่อง รวมทั้งนำข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ เอกสารทั้งในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์อันเกี่ยวข้องกับภาพยนตร์เรื่องย่อและรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างภาพยนตร์ บทความ บทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์ รวมถึงบทวิจารณ์ภาพยนตร์เพื่อศึกษาหาภาพสะท้อนของเรื่องเล่าที่สะท้อนสังคมไทย ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ

- 1) ด้านสังคม ได้แก่ ค่านิยม วิถีชีวิต ความเชื่อ หรือภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่คนในสังคมจำนวนมากรู้สึกว่ามีผลกระทบต่อคุณค่าของตน
- 2) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่คนในสังคมจำนวนมากรู้สึกว่าถูกกระทบคุณค่าของตน
- 3) ด้านการเมือง ได้แก่ ภาวะการณ์ทางการเมือง ที่คนในสังคมจำนวนมากรู้สึกว่าถูกกระทบคุณค่าของตน

4. ผลการวิจัย

การวิเคราะห์การสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยร่วมสมัย รางวัลสุพรรณหงส์ ปี 2550-2559 สามารถอธิบายตามประเด็น ดังนี้

1. **แนวทางหรือกลวิธีการเล่าเรื่อง** จากการวิเคราะห์การสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 โดยวิเคราะห์แนวทางหรือกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ พบว่า ภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลสุพรรณหงส์ แต่ละปีมีกลวิธีการเล่าเรื่องตามองค์ประกอบของการเล่าเรื่องภาพยนตร์ มีการเริ่มต้นเรื่องที่แตกต่างกันออกไปทั้งการเริ่มเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ (chronological order) และไม่ลำดับเหตุการณ์ (Non Chronological Order) รวมถึงมีการจบเรื่องที่ตัวละครประสบความสำเร็จ (Happy Ending) ความโศกเศร้า (Unhappy Ending) และจบเรื่องโดยไม่มีข้อยุติชัดเจน (Intermediate Ending) อันเป็นเสน่ห์ของการเล่าเรื่องที่นำเสนอ ส่วน

แนวคิดหลักหรือแก่นเรื่องที่ผู้เล่าเรื่องต้องการจะสื่อไปยังผู้ชม ส่วนใหญ่สะท้อนสังคมไทยในรูปแบบความรัก และความสัมพันธ์ของมนุษย์ โดยมีการสะท้อนสังคมไทยในด้านต่างๆ ทั้งด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมือง

สำหรับตัวละครในการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 ประกอบด้วย ตัวละครที่มีลักษณะแบบตายตัว (Typed Character) เป็นตัวละครที่มองเห็นได้เพียงด้านเดียว และตัวละครที่มองเห็นได้รอบด้าน (Well-Rounded Character) ที่มีความคล้ายคนจริง มีทั้งส่วนดีและส่วนเสียในตนเอง ส่วนฉากพบว่า ส่วนใหญ่เป็นฉากที่ดำเนินชีวิตประจำวันของตัวละคร เนื่องจาก ภาพยนตร์ส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นรูปแบบความรัก ความสัมพันธ์ของมนุษย์ ซึ่งฉากที่ดำเนินชีวิตประจำวันจะทำให้คนดูเชื่อในสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อ ความหมาย นอกจากนี้ ยังพบฉากฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นความเชื่อ หรือความคิดของคน รวมถึงฉากที่เป็นธรรมชาติ ฉากที่เป็นช่วงเวลาหรือยุคสมัย และฉากที่เป็นสิ่งประติมากรรม ทั้งหมดล้วนแต่ถ่ายทอดให้ผู้ชมได้จินตนาการและเชื่อในสารที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อสารนั่นเอง และองค์ประกอบสุดท้าย คือ มุมมองในการเล่าเรื่อง พบว่า ภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 มีมุมมองในการเล่าเรื่องแบบรู้อบด้าน (The Omniscient Narrator) และจากจุดยืนบุคคลที่หนึ่ง (The First-Person Narrator) มากที่สุด รองลงมาเป็นมุมมองการเล่าเรื่องจากจุดยืนที่เป็นกลาง (The Objective Narrator) และมุมมองการเล่าเรื่องจากบุคคลที่สาม (The Third-Person Narrator)

2. การสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยร่วมสมัยรางวัลสุพรรณหงส์ปี 2550-2559

ก. ประเด็นด้านสังคม ได้แก่ ค่านิยม วิถีชีวิต ความเชื่อ หรือภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่คนในสังคมจำนวนมากรู้สึกว่ามีผลกระทบต่อคุณค่าของตน โดยภาพยนตร์ยอดเยี่ยมรางวัลสุพรรณหงส์ ช่วงปี พ.ศ.2550 – 2559 มีการสะท้อนสังคมไทยในประเด็นทางสังคมมากที่สุด สามารถตามประเด็นย่อย ดังนี้

1) ปัญหาครอบครัว การสะท้อนสังคมไทยเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว พบในภาพยนตร์เรื่องรักแห่งสยาม และลัดดาแลนด์ สะท้อนให้เห็นโครงสร้างทางครอบครัวในสังคมไทยไม่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวทำให้เกิดปัญหาครอบครัวตามมา รวมถึงนำเสนอให้เห็นถึงผลกระทบของสมาชิกในครอบครัวที่ได้รับจากความไม่มั่นคงทางอารมณ์ของผู้นำครอบครัว 2 รูปแบบ คือ หากใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา จะทำให้ปัญหานั้นลุกลามใหญ่โตส่งผลให้ชีวิตครอบครัวล่มสลายต่างจาก ครอบครัวที่ไม่มีการใช้ความรุนแรงและใช้วิธีการประนีประนอม อย่างเช่น เมื่อเกิดการทะเลาะกันสังเกตได้จากตัวละครใดตัวละครหนึ่งซึ่งเป็นภรรยาหรือสามีจะเงยบั้นถือเป็นการประนีประนอมทางอ้อม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาลุกลาม

2) ปัญหาทางศีลธรรม วัฒนธรรมและจิตใจ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเป็นหลัก ทำให้วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ ได้แก่ ค่านิยม อุดมการณ์ ศีลธรรมและจิตใจ เปลี่ยนแปลงไม่ทันเกิดการล้ำหลังทางวัฒนธรรมทำให้เกิดปัญหาตามมา (อนุสร ศรีแก้ว, 2534) ทั้งนี้ พบการสะท้อนสังคมไทยด้านนี้ ในภาพยนตร์ 2 เรื่อง คือ เรื่องชั่วฟ้าดินสลายและเรื่องตั้งวง โดยเรื่องชั่วฟ้าดินสลายสะท้อนให้เห็นความรักและความสัมพันธ์ที่ผิดจริยธรรมในสังคมไทย ไม่ถูกต้องตามค่านิยมเรื่องการยึดหลักจริยธรรมและคุณธรรมคำสอนตามแนวปรัชญาของพระพุทธศาสนา ทั้งยังสื่อให้เห็นอีกว่า คำสอนของพุทธศาสนาในแง่หนึ่ง คือ หลักธรรมชาติ กล่าวคือ ธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการอิสระ ไม่ชอบอยู่ในกรอบกฎเกณฑ์ สำหรับเรื่องตั้งวง สะท้อนให้เห็นว่า วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเสมือนรากเหง้าของคนไทย ตัวละครหลักของเรื่องทั้ง 4 คนเป็นตัวแทนของเด็กไทยสมัยใหม่ที่อยู่ในยุคของความเปลี่ยนแปลงทางสังคม การกราบไหว้ บันบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นความเชื่อแบบเชื่อกຶงไม่

เชื่อกြิ่ง การต้องรำเก้บนของเด็กทั้ง 4 เป็นสิ่งที่ฝืนความรู้สึก เพราะเด็กทั้ง 4 มีความข้ยนแย้งทางความคิดว่า การรำไทยเป็นกรกระทำที่แปลกประหลาด ไม่คุ้นชินในสายตาพวกเขา

3) ค่านิยมคนชนบท ในที่นี้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตร่วมกับธรรมชาติ หรืออาศัยธรรมชาติ พบในภาพยนตร์เรื่อง Wonderful Town โดยสะท้อนสภาพความเป็นเมืองที่อาศัยร่วมกับธรรมชาติ ถูกทำลายโดยธรรมชาติ คือ สีนามิ แต่ความเป็นเมืองที่ว่่านั้นไม่ใช่ความเป็นเมืองทางรูปธรรม แต่สะท้อนความรู้สึกของคนในเมืองที่ออกมาเป็นการกระทำของความรัก ความสัมพันธ์ของตัวละครหลัก รวมถึงแก่นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนชนบทและคนในเมืองกรุง ที่เปรียบเทียบให้เห็นว่า คนในเมืองมักนำความเปลี่ยนแปลงที่คิดว่าดีเข้ามาในกรอบทางสังคมของคนชนบท อย่างเช่น การสร้างโรงแรมมากมายซึ่งการสร้างโรงแรมนั้นเป็นการทำลายธรรมชาติที่คนชนบทคุ้นเคย

4) การร้กร่วมเพศหรือความเบี่ยงเบนทางเพศ ถือเป็นความผิดปกติในคน ที่มีความรู้สึกทางเพศที่ผิดปกติ ตลอดจนพฤติกรรมทางเพศที่แสดงออกไม่เหมาะสม แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ในสังคม มักมีสาเหตุจากสภาพจิตใจที่ผิดปกติทำให้เขาไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ในการวิเคราะห์การสะท้อนสังคมไทยในงานวิจัยชิ้นนี้ พบในภาพยนตร์เรื่องรักแห่งสยาม สะท้อนให้เห็นว่า พ่อไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ทำให้แม่จะต้องทำหน้าที่เป็นทั้งสองฝ่ายซึ่งอาจไม่มีเวลาดูแลลูกได้ไม่เต็มที่ ขาดการเติมเต็มในการเรียนรู้บทบาทหน้าที่เรื่องเพศตนเองตามสถานภาพและบทบาทที่พึงกระทำ ทำให้เกิดปัญหาในความรู้สึกทางเพศ

5) ปัญหาการแบ่งชนชั้น พบในภาพยนตร์เรื่อง October Sonata รักที่รอคอย สะท้อนให้เห็นความไม่เสมอภาคกันของผู้คนในสังคมไทย ได้แก่ ชนชั้นผู้ปกครองกับชนชั้นผู้ถูกปกครอง จะเห็นได้จากนายจ้างของแสวงจันทร์ โดยแสวงจันทร์เปรียบเสมือนชนชั้นผู้ถูกปกครอง ที่ถูกชนชั้นผู้ปกครองอย่างนายจ้างเอารัดเอาเปรียบไม่จ่ายค่าแรง เมื่อแสวงจันทร์เรียกร้องให้เห็นถึงความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ทว่า นายจ้างปฏิเสธ แล้วบอกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในสังคมไทยยังมีระบบศักดินาหรือระบบการแบ่งชนชั้นวรรณะของผู้คนในสังคมแฝงอยู่ในรูปแบบของวิถีชีวิตมนุษย์

6) ค่านิยมเรื่องศาสนาเป็นที่พึงทงใจ คนไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ประชาชนเกือบทั้งหมดของประเทศนับถือศาสนาพุทธ จึงกล่าวได้ว่า ศาสนามีอิทธิพลอย่างมากทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำรงชีวิตของบุคคล ในการวิเคราะห์การสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์ครั้งนี้ พบค่านิยมเรื่องศาสนาเป็นที่พึงทงใจ ในภาพยนตร์เรื่องตั้งวง สะท้อนให้เห็นว่า ตัวละครหลักของเรื่องทั้ง 4 คนเป็นตัวแทนของเด็กไทยสมัยใหม่ที่มีความเชื่อความศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่สามารถมองเห็นแบบเชื่อกြิ่งไม่เชื่อกြิ่ง การต้องรำเก้บนของเด็กทั้ง 4 เป็นสิ่งที่ฝืนความรู้สึก แต่อีกความรู้สึก คือ เมื่อต้องการสมหวังในสิ่งที่ต้องการ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็กลับเป็นที่พึงทงใจ

7) ค่านิยมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ หมายถึง การให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล ตั้งแต่ระดับในครอบครัวไปถึงระดับสังคมใหญ่ โดยพบในภาพยนตร์เรื่อง Home ความรัก ความสุข ความทรงจำ ที่สะท้อนถึงเรื่องราวความรัก และความสัมพันธ์ของคนใน 3 ช่วงวัย โดยเรื่องราวเป็นเสมือนความทรงจำ และความทรงจำถูกเปรียบเป็นดั่งบ้าน ในที่นี้ไม่ใช่ในลักษณะเคหสถาน แต่เป็นแง่มุมทางด้านจิตใจ เป็นที่ยึดเหนี่ยว และอบอุ่น ที่มีความทรงจำครั้งสวยงาม แก่นเรื่องสะท้อนสภาพสังคมไทยด้านค่านิยมเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องเพศ และค่านิยมเรื่องครอบครัว อันเป็นเรื่องราวความรัก และความสัมพันธ์ของมนุษย์

8) ค่านิยมต้องทำงานแข่งกับเวลา สังคมไทยทุกวันนี้คนล้นงาน จึงต้องรู้จักกำหนดเวลา การแบ่งแยกเวลาในการทำงาน การเดินทางและการพักผ่อนให้ชัดเจน ในภาพยนตร์เรื่อง ฟรีแลนซ์..ห้ามป่วย ห้ามพัก ห้ามรักหมอ เป็นการเสียดสีอาชีพอิสระ ที่เรียกว่า ฟรีแลนซ์ โดยสะท้อนภาพผ่านตัวละครหลักที่อาชีพคัดแตงภาพ ซึ่งทำงานอย่างหนักโดยไม่มีเวลาพักผ่อนเพราะต้องรักษามาตรฐานการทำงานของตนเอง ทั้งๆ ที่ร่างกายและจิตใจไม่สัมพันธ์กัน จิตใจอาจสั่งให้ร่างกายทำงาน แต่ร่างกายอาจรับไม่ไหวกับการทำงานอย่างหนัก จึงส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย

9) ปัญหาสุขภาพอนามัยและโรคภัยไข้เจ็บ ในที่นี้ คือ เรื่องสวัสดิการการรักษาพยาบาล โดยสะท้อนให้เห็นว่า สวัสดิการรักษาพยาบาลพื้นฐานของคนไทย ยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ที่มีรายได้น้อย โดยผู้ที่มีรายได้น้อยไม่สามารถเลือกโรงพยาบาลที่มีค่ารักษาสูงได้ แต่โรงพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายในการรักษาสูงส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาลเอกชน เมื่อค่าใช้จ่ายสูงทำให้ผู้ที่ไปรับการรักษาบ่อย ซึ่งผลดี คือ การไม่ต้องรอคิวในการรักษานาน เป็นการประหยัดเวลา แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่มีรายได้น้อยยังต้องตื่นแต่เช้าเพื่อไปรอรับบัตรคิวที่โรงพยาบาลรัฐ การรักษาค่อนข้างใช้เวลานานกว่าจะได้เข้าตรวจ

จ. ประเด็นทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่คนในสังคมจำนวนมากรู้สึกว่าคุณค่าของคุณของคน โดยภาพยนตร์ยอดเขียมรางวัลสุพรรณหงส์ ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2559 มีการสะท้อนสังคมไทยในประเด็นทางเศรษฐกิจ จำนวน 1 เรื่อง คือ ภาพยนตร์เรื่องลัดดาแลนด์ สะท้อนผ่านรูปแบบชีวิตคนในยุคสมัยทุนนิยมและบริโภคนิยม ทุกสิ่งที่ รัย ซื้อหามาเป็นเพราะต้องการซื้อหน้าตาให้ตนเองและครอบครัว นั่นอาจมาจากความกดดันทางค่านิยมของสังคมไทย ที่มีมุมมองว่า ผู้ที่มีบ้านหลังใหญ่โต รถคนใหญ่ ต้องเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีเงินทอง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวเกิดตกงานและว่างงาน จึงทำให้ค่าใช้จ่ายด้านวัตถุที่เกิดขึ้นไม่เพียงพอ เกิดภาวะเครียดส่งผลต่อความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว คนที่อยู่ในวัยทำงานและเพิ่งเริ่มสร้างครอบครัว คุณแล้วรู้สึกสะท้อนให้เห็นว่าชีวิตคนเราย่อมมีความซับซ้อน ต้องพบเจออุปสรรคในบางช่วงของชีวิต แต่เราก็สามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ ความสุขในชีวิตสำคัญมากกว่าวัตถุภายนอก

ค. ประเด็นทางเมือง ในการศึกษาครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์การเมืองไทย ในมิติการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองของสังคมไทยช่วงเดือนตุลาคม โดยพบในภาพยนตร์เรื่องดาวคะนองและ เรื่อง October Sonata รักที่รอคอย โดยเรื่องดาวคะนอง สะท้อนประเด็นทางการเมืองในช่วงสมัยตุลาคม พ.ศ. 2519 อันเป็นยุคมีดทางการเมืองของสังคมไทยมาเล่าเรื่อง โดยไม่ได้เป็นการเล่าเรื่องราวโดยตรงหากแต่เป็นการเล่าเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นเรื่องราวทางการเมืองในยุคนั้นในรูปแบบภาวะความทรงจำของคนร่วมสมัยและเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงหรือเรื่องราวในภาพยนตร์ ซึ่งเราอาจเรียกได้ว่า เป็นหนังที่ซ่อนหนัง ทั้งนี้ แนวคิดในการนำเสนอของภาพยนตร์เรื่องนี้ คือ การกระตุ้นความทรงจำ และความคิดของผู้ชมเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองในยุคสมัยตุลาคม พ.ศ. 2519 อีกนัยหนึ่งคือ แม้สังคมไทยจะก้าวผ่านมิติของเวลา มา ณ ปัจจุบันการต่อสู้ทางการเมืองไทยก็ยังมีให้พบเห็นอยู่ สำหรับเรื่อง October Sonata รักที่รอคอย สอดแทรกนัยยะของมิติทางการเมืองในสังคมไทยสมัยตุลาคมเช่นกัน ถูกสอดแทรกสื่อความหมายตั้งแต่เริ่มเรื่อง เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเดือนตุลาคมมีความหมายต่อการดำรงชีวิตของตัวละครหลัก โดยเฉพาะเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดเรื่องชนชั้นทางสังคมในสังคมไทยยุคนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนหนังสือของแสงจันทร์ที่มีการต่อสู้เกี่ยวกับการทำเทียมกันของคนในสังคม ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวต่อสู้ทางการเมืองแบบเงียบๆ ไม่ได้แสดงออกด้วยการออกมาเดินขบวนหรือใช้ความรุนแรง หรือนายจ้าง

ของแสงจันทร์ ที่ดูถูกความเป็นมนุษย์ของแสงจันทร์ โดยเปรียบเทียบว่ามีหนี้ที่สูงกว่าแสงจันทร์จึงไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าแรงให้แสงจันทร์ก็ได้

5. การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 ทั้ง 9 เรื่อง พบว่า ภาพยนตร์มีการสะท้อนสังคมไทยในหลากหลายแง่มุมตามช่วงเวลาทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยสะท้อนสังคมไทยด้านสังคมมากที่สุด ความสัมพันธ์ของครอบครัวถูกหยิบยกมาสื่อความหมายของสภาวะสังคมไทยในบริบทที่แตกต่างกันออกไปตามระยะเวลา และยุคสมัย ภาพยนตร์ส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการดำรงอยู่ของครอบครัว ถ้าทอดในแง่มุมความสัมพันธ์ของพ่อแม่ลูก พี่น้อง และสามีภรรยา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สังคมไทยให้คุณค่ากับครอบครัวอันสัมพันธ์กับค่านิยมประการหนึ่งของสังคมไทย ในงานวิจัยของ พัชราภา เอื้ออมรวณิช (2556) คือ ค่านิยมเรื่องความกตัญญู (Grateful Relationship Orientation) ค่านิยมดังกล่าวนี้เป็นลักษณะพิเศษของคนไทย โดยคนไทยถือว่าความกตัญญูทำให้คนมีคุณค่า อีกนัยหนึ่ง คนไทยได้กำหนดค่านิยมเรื่องความกตัญญูว่าเป็นกระบวนการที่ต้องพึงพาอาศัยกัน

การสะท้อนสังคมไทยเกี่ยวกับสถาบันครอบครัวในภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมและการกระทำของตัวละครอันมีพื้นฐานมาจากสถาบันครอบครัว อย่างเช่น การสะท้อนให้เห็นความหลากหลายทางเพศ หรือการเบี่ยงเบนทางเพศของเด็กและเยาวชน ส่วนหนึ่งมาจากครอบครัว และถือว่าเป็นปัญหาสังคมประการหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับ การแบ่งประเภทปัญหาสังคมของ สัตยญา สัตยญาวิวัฒน์ (2526) ที่กล่าวว่า ปัญหาความผิดปกติทางจิตและรกร่วมเพศ เป็นปัญหาทางสังคม อันหมายถึงภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่คนในสังคมจำนวนมากรู้สึกว่าคุณค่าของตน จนต้องการที่จะแก้ไข

รองลงมา คือ การสะท้อนสังคมไทยด้านเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งมีการสะท้อนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยด้านเศรษฐกิจภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึง สภาพความล้มเหลวของเศรษฐกิจไทยในบริบทที่แตกต่าง และตามยุคสมัยที่แตกต่างกัน ซึ่งประเด็นการสะท้อนสังคมไทยด้านเศรษฐกิจส่งผลให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมทางสังคมของคนไทย โดยปัจจัยเรื่องการทำงาน และรายได้เป็นปัจจัยหลักที่แสดงให้เห็นว่า คนในสังคมไทยให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ หรือสามารถกล่าวได้ว่า สังคมไทยในปัจจุบันเป็นยุคของทุนนิยมและบริโภคนิยมนั่นเอง ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า สังคมไทยมีปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ทุกคนในสังคมควรคำนึงถึงอยู่เสมอ อันสอดคล้องกับ ประเภทปัญหาสังคมตามสถาบันหลักของสังคม ที่สัตยญา สัตยญาวิวัฒน์ (2526) ได้อธิบายไว้ว่า ปัญหาทางเศรษฐกิจ คือ ภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่คนในสังคมจำนวนมากรู้สึกว่าถูกคุกคามคุณค่าของตน และต้องการแก้ไขให้ดีขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ กชกร บุญปะบุตร (2553) ที่มีผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ลักษณะของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมในช่วงปี พ.ศ. 2533 – 2548 ว่าแก่นเรื่องมักจะเน้นไปที่การวิพากษ์เกี่ยวกับสภาวะความเป็นมนุษย์และสภาพสังคมไทย

สำหรับประเด็นทางการเมือง ภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ทางการเมืองของสังคมไทยที่มีการต่อสู้ขัดแย้งระหว่างชนชั้นปกครองและชนชั้นกลางกับชนชั้นล่าง วนซ้ำตามมิติของเวลา ซึ่งจะเห็นว่าปัจจุบันการประท้วงต่อสู้กับการเมืองไทยยังมีให้เห็นอยู่ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่า ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปไกลเท่าไร มนุษย์ล้วนต้องการอิสรภาพ สิทธิ เสรีภาพ มีสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกันทั้งนั้น อันสอดคล้องกับ บทบาทของภาพยนตร์ไทยต่อสังคมไทยยุคปัจจุบันที่ ประกายกาวิลา ศรีจินดา (2555) ได้สรุปไว้ว่า ภาพยนตร์ไทยมก

สอดคล้องภาพลักษณ์ในเชิงอุดมคติเพื่อสะท้อนอุดมการณ์กระแสหลักในบ้านเมืองในขณะนั้น หากพิจารณาถึงทิศทางของการนำเสนอเรื่องการเมืองในภาพยนตร์ไทยแล้วจะพบว่าได้ถูกนำเสนอออกมาตั้งแต่ภาพยนตร์ยุค 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งมีผู้กำกับภาพยนตร์ที่มีแนวคิดสมัยใหม่หลายคนที่มีความคิดแบบกล้านำเสนอภาพยนตร์สะท้อนสังคมเพื่อสะท้อนการเมือง

นอกจากนี้ การสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 ดังที่กล่าวมาในบทที่ 4 และ 5 สามารถอธิบายได้ว่า หน้าที่ของภาพยนตร์ไทยถือเป็นหนึ่งในประเภทของสื่อมวลชนแขนงหนึ่งสามารถทำหน้าที่สะท้อนความเป็นไปที่เกิดขึ้นในสังคม ได้คิดตั้งแต่เมื่อครั้งอดีต ทว่า แต่ในปัจจุบันวิธีการสื่อสารในการสะท้อนภาพอาจจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดมากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงไปของสังคมไทยและถือได้ว่าเป็นหนึ่งในสื่อที่ใช้สะท้อนบริบทที่เกิดขึ้นจริงของสังคมไทยในยุคนี้ๆ ได้เป็นอย่างดี อันสอดคล้อง Wright (1986) ซึ่งอธิบายภารกิจของสื่อมวลชนแขนงภาพยนตร์ หมายถึง การให้ข่าวสาร การให้ข้อวิพากษ์วิจารณ์และการตีความเพื่อให้ข่าวสารที่กระจายออกเป็นส่วนต่างๆ มีความหมายเป็นรูปธรรมมากขึ้น และยังให้เกิดความเห็นพ้องต่อกัน การแสดงออกของคุณค่าทางวัฒนธรรมและสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเอกลักษณ์และความต่อเนื่องของสังคม เช่นเดียวกับ ศิริชัย ศิริกาษา และ กาญจนา แก้วเทพ (2531) ซึ่งอธิบายจุดมุ่งหมายของสื่อที่มีต่อสังคมไว้ 5 ประการ คือ 1) การให้สารสนเทศ 2) การตีความ 3) การแสดงออกทางวัฒนธรรม และทำให้เกิดความต่อเนื่อง 4) ความบันเทิง และ 5) การผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวภายในสังคม

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์การสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 โดยวิเคราะห์แนวทางหรือกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ พบว่า ภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลสุพรรณหงส์ แต่ละปีมีกลวิธีการเล่าเรื่องตามองค์ประกอบของการเล่าเรื่องภาพยนตร์ มีการเริ่มต้นเรื่องที่แตกต่างกันออกไปทั้งการเริ่มเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ (chronological order) และ ไม่ลำดับเหตุการณ์ (Non Chronological Order) รวมถึงมีการจบเรื่องที่ตัวละครประสบความสำเร็จ (Happy Ending) ความโศกเศร้า (Unhappy Ending) และจบเรื่องโดยไม่มีข้อยุติชัดเจน (Intermediate Ending) อันเป็นเสน่ห์ของการเล่าเรื่องที่น่าสนใจ ส่วนแนวคิดหลักหรือแก่นเรื่องที่ผู้เล่าเรื่องต้องการจะสื่อไปยังผู้ชมส่วนใหญ่สะท้อนสังคมไทยในรูปแบบความรัก และความสัมพันธ์ของมนุษย์ โดยมีการสะท้อนสังคมไทยในด้านต่างๆ ทั้งด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมือง

ภาคส่วนใหญ่เป็นฉากที่เหมาะสมกับยุคสมัยของเนื้อหาภาพยนตร์ และองค์ประกอบสุดท้าย คือ มุมมองในการเล่าเรื่อง พบว่า ภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์ 2550-2559 มีมุมมองในการเล่าเรื่องแบบรูบรอบด้าน และจากจุดยืนบุคคลที่หนึ่งมากที่สุด ในประเด็นการสะท้อนสังคมไทย 3 ประเด็นหลัก คือ (1) ประเด็นด้านสังคม พบมากที่สุดในการสะท้อนสังคมไทย ได้แก่ ปัญหาครอบครัว ปัญหาทางศีลธรรม ค่านิยมคนชนบท การรักร่วมเพศหรือความเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาการแบ่งชนชั้น ค่านิยมเรื่องศาสนาเป็นที่พึงทางใจ ค่านิยมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล ค่านิยมต้องทำงานแข่งกับเวลา และปัญหาสุขภาพอนามัยและโรคภัยไข้เจ็บ (2) ประเด็นทางเศรษฐกิจ สะท้อนผ่านรูปแบบชีวิตคนในยุคสมัยทุนนิยมและบริโภคนิยม (3) ประเด็นทางการเมือง สะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์การเมืองไทย ในมิติการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองของสังคมไทยช่วงเดือนตุลาคม

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

- 1) การศึกษาการวิเคราะห์ภาพยนตร์ในสังคมไทย สามารถวิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับการสื่อความหมายผ่านการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ได้อีกมาก ทั้งนี้เพื่อเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารในภาพยนตร์ไทยให้มากยิ่งขึ้น
- 2) ภาพยนตร์ถือเป็นสื่อมวลชนอีกแขนงหนึ่งที่มีพัฒนาการไม่หยุดนิ่ง ดังนั้นประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาพัฒนาการด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผลิตภาพยนตร์ก็จะเป็นประเด็นศึกษาอีกชนิดหนึ่งที่น่าสนใจ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ประสบความสำเร็จล่วงไปได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือและแนะนำจากบุคคลหลายท่านเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอมรัฐ เหมมาลัยชลมารค อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ และตรวจทาน พร้อมทั้งดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัยตลอดการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณ ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ขอบพระคุณครอบครัวเดิมชัยชน โชติ ที่เป็นกำลังใจสำคัญและคอยสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ มหาวิทยาลัยรังสิตทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลืออยู่เสมอ จนทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กฤษดา เกิดดี. (2541). *ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ หสน.ห้องกา.
- กชกร บุญปะบุตรการ. (2551). *วิเคราะห์ลักษณะของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ในช่วงปี พ.ศ.2533-2546*. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต
- อนุสรณ์ ศรีแก้ว. (2534). *ปัญหาสังคมในภาพยนตร์ของ ม.จ. ชาตรีเฉลิม ยุคล* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขานิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ดิสนีย์ อธิธิริญวงศ์. (2553). *การรับรู้ ทศนคติ และความตระหนักเรื่องปัญหาสังคมของผู้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ประกายกาวี ศรีจินดา. (2554). *ภาพสะท้อนจากหนึ่งทศวรรษหลังการข้ามผ่านสหัสวรรษของภาพยนตร์ไทย*. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 18 (2),
- ศิริชัย ศิริกาเย และ กาญจนา แก้วเทพ. (2531). *ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชราภา เอื้ออมรวิช. (2556). *การปรับตัวของนักศึกษาจีนที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต).
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2544). *สังคมวิทยาองค์การ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Wright, Chsrles R. (1986). *Mass Communication: A Sociological Perspective*. 3rd. ed. New York: Random House.
- Horton, Paul B. and Leslie, Gerald R. (1976). *The sociology of Social Problems*. New York: Appleton-Century-Crofts, Inc.